

РЕШЕНИЕ

№ 883

гр. Бургас, 26.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на тринадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: АННА ИВ. ЩЕРЕВА

при участието на секретаря Ваня Ст. Димитрова
като разгледа докладваното от АННА ИВ. ЩЕРЕВА Гражданско дело № 20222100101971 по описа за 2022 година
за да се произнесе, взе предвид следното :

Производството е образувано по искова молба на Г. Д. Р. с ЕГН ***** и И. А. Р. с ЕГН *****, двамата с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Бургас, ул. „Цар Симеон I“ № 102, ет.1, ап.2 - адвокат Тодор Досев, **против** В. Т. Т. с ЕГН ***** с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Варна, ул. „Ивайло“ № 1Б – адвокат Тодор Касабов. Ищците предявяват осъдителни иски против ответника за заплащане на обезщетения в размери от по **150 000 лв.** за претърпени неимуществени вреди от непозволено увреждане, ведно със законната лихва върху главниците от датата на увреждането – 22.09.2015г. до окончателното им изплащане.

Обстоятелства, на които се основават претендираните права и предявените иски :

А. З. Р. - съпруг на ищцата Г. Р. и баща на ищца И. Р., починал на 22.09.2015г. при ПТП, виновно причинено от ответника В. Т. С влязла в сила присъда присъда № 5/ 10.05.2021г. по н.о.х.д. № 252/ 2021г. ответникът бил признат за виновен в причиняването на смъртта на наследодателя на ищците поради нарушаване на правилата за движение по пътищата - на територията на Община Несебър, по републикански път 1-9 /Е 87/, в района на километър 198, преди кръстовището за ресторант „Ханска шатра“, при управление на МПС „Нисан Примера“ с рег.№ *****, движещ се в посока Бургас - Варна В. Т. нарушил правилата за движение по пътищата, установени в чл.20, ал.1 от ЗДВП и причинил ПТП с насрещно движещият се л.а.“Фолксваген Поло“ с

рег.№ *****. Виновният водач бил привлечен като обвиняем на 12.01.2021г., а материалите от разследването били предявени на ищците 15.01.2021г.

В резултат от загубата на наследодателя си ищците претърпели и продължават да търпят значителни морални вреди.

В преклузивния срок по чл.131, ал.1 от ГПК, изтекъл на 29.04.2022г., **ответникът** представя писмен отговор, с който оспорва иска. Оспорва да е налице причинно-следствена връзка между настъпилото ПТП и смъртта на пострадалия, като твърди, че той е бил приет в болница в стабилно състояние и липса на травми пряко застрашаващи живота му. Прави и възражение за изтекла погасителна давност за исковете, като се позовава на тълкувателно решение № 5/ 05.04.2006г. по т.д. № 5/ 2005г. на ОСГТК на ВКС. Сочи, че от деянието на 22.09.2015г. до предявяването на иска на 16.11.2022г. е изтекла 5-годишната погасителна давност по чл.110 от ЗЗД, която не е била прекъсвана или спирана от наказателния процес.

В предоставен срок за становище ищците оспорват така направеното възражение за изтекла погасителна давност, като се позовават на чл.114, ал.3 от ЗЗД, твърдейки, че деецът следва да се смята за открит с привличането на ответника като обвиняем в хода на наказателното производство, а по отношение на ищците деецът е открит едва с предявяването на материалите по досъдебното производство.

С определение № 156/ 13.01.2023г. по искане на ответника е конституирано **трето лице – помагач** - ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ „ЛЕВ ИНС“ АД с ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, район Студентски, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представляван от двама от изпълнителните си директори. Третото лице – помагач изразява писмено становище за неоснователност на предявения срещу ответника иск. Прави възражение за изтекла давност на главното вземане от непозволено увреждане – на основание чл.114, ал.3 от ЗЗД, както и на вземането за изтекла лихва – на основание чл.111 от ЗЗД. Прави и възражение за съпричиняване от страна на наследодателя на ищците – А. Р., който е управлявал автомобила с превишена за конкретния пътен участък скорост и без поставен предпазен колан.

След съвкупна преценка на доводите на страните, на събраните по делото доказателства и на разпоредбите на закона, Бургаският окръжен съд намира за установено следното:

Искът е с правно основание чл.45 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/.

С влязла в сила присъда № 5/ 10.05.2021г. по н.о.х.д. № 252/ 2021г. ответникът В. Т. Т. е признат за виновен за виновен в това, че на 22.09.2015г. в община Несебър, област Бургас, на републикански път I-9 (E87), в района около 198 км, преди кръстовище за ресторант „Ханска шатра“, при управление на лек автомобил „Нисан Примера“ с рег. № *****, движещ се

в посока от гр. Бургас към гр. Варна, нарушил правилата за движение по пътищата, установени в чл.20, ал.1 от Закона за движение по пътищата /„Водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват”/, при което лекият автомобил навлязъл в лентата за насрещно движение и последвал удар с насрещно движещия се в посока от гр. Варна към гр. Бургас лек автомобил „Фолксваген Поло“ с рег. № *****, управляван от А. З. Р., в резултат на което по непредпазливост причинил смъртта на А. З. Р., настъпила на 23.09.2015г. в „МБАЛ –Бургас“ АД.

Не е спорно по делото и се установява от представеното удостоверение за наследници, че ишците са наследници по закон на починалия А. З. Р. – ишцата Г. Д. Р. е негова съпруга, а ищецът И. А. Р. – негов син.

На основание чл.300 от ГПК настоящият съд е обвързан от задължителната сила на присъдата на наказателния съд относно извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. Ето защо съдът приема за установено в настоящото производство, че смъртта на наследодателя на ишците - А. З. Р., настъпила на 23.09.2015г., е причинена виновно от ответника при описаното ПТП на 22.09.2015г. С това деяние е осъществен фактическият състав на непозволеното увреждане и на основание чл.45 от ЗЗД ответникът е длъжен да поправи виновно причинените от него вреди. Съгласно чл.51, ал.1 от ЗЗД ответникът дължи обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Такива неимуществени вреди несъмнено са преживените от ишците болки и страдания от загубата на техния съпруг и баща. /ППВС № 4/ 25.05.1961г. и № 5/ 24.11.1969г., тълкувателно решение № 1/ 21.06.2018г. по т.д. № 1/ 2016г. на ОСГТНК на ВКС/.

Спорно е по делото валидното съществуване на правото на ишците на обезщетение от установения деликт, тъй като ответникът и третото лице – помагач са въвели в процеса правопогасяващо възражение за изтекла погасителна давност. Вземането от непозволено увреждане се погасява с изтичането на общата петгодишна давност по чл.110 от ЗЗД. Началният момент, от който започва да тече този давностен срок, е определен от нормата на чл.114, ал.3 от ЗЗД – „от откритиването на дееца“. Ишците твърдят, че по отношение на тях деецът следва да се счита за открит от момента на предявяване на материалите от разследването в досъдебното производство, извършено на 15.01.2021г. след привличането на ответника като обвиняем на 12.01.2021г.

Страните не спорят и се установява от приложеното наказателно производство, че по процесното ПТП на 22.09.2015г. е образувано досъдебно производство № 304 ЗМ – 2097/ 2015г. на РУ – Несебър, което първоначално е било под надзора на Районна прокуратура – Несебър по преписка № 3369/ 2015г. - за престъпление по чл.343, ал.1, б.“б“, пр.2 вр. чл.342, ал.1 от НК /причиняване на средна телесна повреда по непредпазливост при управление на МПС/. Наказателното производство е образувано с първото действие по

разследването – оглед на местопроизшествието, извършен непосредствено след ПТП. Не е спорно и се установява от материалите в досъдебното производство, че виновният водач не се е укрил, като автомобилите са останали на мястото на ПТП. Наследодателят на ищците е починал на следващия ден след ПТП – на 23.09.2015г. С постановление от 25.10.2018г. на РП – Несебър досъдебното производство е изпратено на Окръжна прокуратура – Бургас за разследване на престъпление по чл.343, ал.1, б.“в“ от НК /причиняване на смърт по непредпазливост при управление на МПС/ - преписка № 8957/ 2015г. пор. № 652/ 2015г. по описа на ОП – Бургас/. Не е спорно по делото, че ищцата Г. Р. е пътувала заедно със съпруга си и също е пострадала от процесното ПТП. Съгласно писмените сведения, дадени от ищцата на 14.10.2015г. /ДП, том 1, стр.32/, и показанията ѝ, дадени в досъдебното производство на 20.11.2015г. /ДП, том 9, стр.54/, непосредствено след ПТП съпругът ѝ е за няколко минути е бил в безсъзнание, впоследствие двамата са били отведени в МБАЛ – Бургас, където след проведени изследвания е установено, че съпругът ѝ е със счупена дясна ръка и тазобедрена става, поради което е оставен за лечение на фрактурите в ортопедично отделение. На следващата сутрин дежурният лекар я уведомил, че съпругът ѝ е починал от тромбемболия. След получаването на резултатите от аутопсията, в които като причина за смъртта било отразено „разкъсване на слезката. остра кръвозагуба“, ищцата се усъмнила в адекватността на извършените в болницата диагностични и терапевтични дейности. По жалба на ищцата Г. Р. е образувано досъдебно производство № 132/ 2016г. по описа на ОСО при Окръжна прокуратура – Бургас, пр. № 7773/ 2015г. и пор. № 633/ 2016г. за престъпление по чл.123, ал.1 от НК – причиняване на смърт по непредпазливост във връзка с оказаната на А. Р. медицинска помощ. Впоследствие с постановление от 05.03.2019г. двете досъдебни производства са обединени. С постановление от 09.02.2021г., влязло в сила на 24.02.2021г., наказателното производство е частично прекратено – по отношение на престъплението по чл.123, ал.1 от НК.

Съдебната практика трайно приема, че вземането от непозволено увреждане става изискуемо от деня на извършването му, когато деецът е известен още тогава, а когато не е известен - от деня на неговото откриване /ППВС № 2/ 21.12.1981г./. В мотивите на тълкувателно решение № 5/ 05.04.2006г. по т. д. № 5/ 2005г. на ОСГТК на ВКС по т.2 върховната съдебна инстанция е разяснила, че „увреждащото деяние представлява преди всичко деликт, а само в някои случаи може да осъществява и определен престъпен състав. ... За изискуемостта на вземането от деликт не е необходимо извършването на деянието и неговото авторство да бъдат установени по някакъв специален ред. Дори и деянието да е престъпление, когато деецът е известен, давността тече от момента на извършването му, а не от влизане в сила на присъдата, с която се установява престъпния му характер“. Следва да се има предвид, че в някои случаи на деликт, съставляващ престъпление, изобщо не се образува наказателно производство /чл.161, чл.175, чл.193а,

чл.218в, чл.348б от НК и чл.24 от НПК/. Тъй като законът не разграничава видове деликти според тежестта на увреждането или според престъпния им характер, по отношение на различните деяния не могат да бъдат прилагани различни правила за определяне момента на изискуемостта, респективно на началото на давностния срок. Поради това не може да се приеме за обоснован доводът, че деецът следва да се счита за открит с повдигането на обвинението в наказателното производство, респективно с предявяването на материалите по досъдебното производство на пострадалите. Независимо дали наказателно производство е образувано или не, „откриването на дееца“ по смисъла на закона е моментът, в който има данни за лицето, извършило увреждащото действие. Нарочни действия по откриване на дееца са необходими само в случаите, когато деецът е неизвестен, т.е. липсва информация относно автора на действията, причинили вредоносните последици – напр. когато водачът на МПС е напуснал местопроизшествието и не е идентифициран; когато увреждащото действие е извършено по скрит начин и пр. В настоящия случай е безспорно, че водачът на МПС, причинило произшествието на 22.09.2015г., е бил известен, поради което не са били необходими действия по откриването му. По тези съображения съдът приема, че в случая деецът е бил известен още към момента на извършване на деянието, респективно на настъпване на вредоносния резултат, поради което това е и началният момент на погасителния давностен срок по чл.114, ал.3 от ЗЗД.

Ирелевантни са съмненията за евентуална съпричастност и на други лица към вредоносния резултат – в случая заявените в хода на производството съмнения на ищците за извършено престъпление по чл.123 от НК при болничното лечение на пострадалия. Дори такива съмнения и данни да са съществували, липсва основание претърпяното ПТП да се изключи от причинноследствения процес за вредоносния резултат /причинената смърт на наследодателя на ищците/. При така настъпилото тежко ПТП в резултат на несрещен удар между две МПС, от което наследодателят на ищците е загубил съзнание и е получил видими телесни повреди, би противоречало на правилата на формалната житейска логика да не се предположи връзка между произшествието и настъпилата смърт на пострадалия. Поради това съдът не кредитира твърдението на ищцовата страна, че към настъпването на вредоносния резултат /смъртта на пострадалия на 23.09.2015г./ за тях деецът не е бил известен. Противоправността на деянието, вината на дееца и причинно-следствената връзка между действията на лицето и вредоносния резултат подлежат на установяване и с гражданския иск по чл.45 от ЗЗД, като едва при повдигане на обвинение срещу водача за същото деяние е налице основание за спиране на гражданското производство до приключване на наказателния процес за престъпното деяние. Следва да се отбележи, че дори и принос за настъпване на вредоносния резултат да имат и други лица, то на основание чл.53 от ЗЗД всички деликвенти отговарят солидарно, като степента на приноса им за настъпилото увреждане има значение само във вътрешните им отношения.

Сочената от ищцовата страна съдебна практика настоящият съд приема за неотнoсима. Така решение № 58/ 08.06.2020г. по н.д. № 155/ 2020г., I н. о., НК на ВКС акцентира на това, че датата на откpИ.е на дееца не може да предшества момента на узнаването за настъпилата вреда; а решение № 42/ 08.04.2020г. по н.д. № 47/ 2020г. и решение № 484/ 12.01.2016г. по н.д. № 1481/ 2015г. на I н. о., решение № 26/ 11.05.2020г. по н.д. № 38/ 2020г. и решение № 21/ 25.02.2019г. по н. д. № 1111/ 2018г. на II н.о, решение № 44/ 17.06.2019г. по н.д. № 1133/ 2018 г. и решение № 135/ 21.07.2016 г. по н. д. № 365/ 2016г. на III н.о., НК на ВКС обръщат внимание на спецификата на данъчните престъпления, при които обикновено моментът на довършване на деянието не съвпада с откpИ.ето на дееца. Изброената в писмените бележки на ищите съдебна практика също не мотивира различен извод, тъй като въпросът за откpИ.ето на дееца е фактически и подлежи на доказване във всеки конкретен случай.

По изложените съображения съдът приема, че в случая към момента на смъртта на наследодателя на ищите ответникът е бил известен като автор на деликта, въведен като основание на предявените по делото искове. Поради това на основание чл.114, ал.3 от ЗЗД погасителната давност за претендираните обезщетения от непозволено увреждане е започнала да тече от 23.09.2015г. и на основание чл.110 от ЗЗД е изтекла на 23.09.2020г., без да е била спирана или прекъсвана /тълкувателно решение № 5/ 05.04.2006г. по т. д. № 5/ 2005г. на ОСГТК на ВКС/. Искът е предявен едва на 16.11.2022г., като към този момент вземанията на ищите за претендираните обезщетения за вреди от непозволено увреждане, извършено от ответника, са погасени по давност. Поради основателността на правопогасяващото възражение на ответника, предявените искове са неоснователни и ще бъдат отхвърлени.

С оглед изхода от спора, на основание чл.78, ал.3 от ГПК ищите дължат на ответника направените по делото съдебни разноски, които съгласно представения списък по чл.80 от ГПК са в размер на 16 500 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение по представения договор за правна защита и съдействие. Разноските се дължат от ответниците по равно – всеки по 8250 лв.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковете на Г. Д. Р. с ЕГН ***** и И. А. Р. с ЕГН *****, двамата с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Бургас, ул. „Цар Симеон I“ № 102, ет.1, ап.2 - адвокат Тодор Досев, **за осъждане** на В. Т. Т. с ЕГН ***** с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Варна, ул. „Ивайло“ № 1Б – адвокат Тодор Касабов, да им заплати обезщетения в размери от по **150 000 лева** на всеки от тях за претърпени неимуществени

вреди от непозволено увреждане – причинена по непредпазливост смърт на наследодателя им А. З. Р. при ПТП на 22.09.2015г., ведно със законната лихва върху главниците от датата на увреждането – 22.09.2015г. до окончателното им изплащане.

ОСЪЖДА Г. Д. Р. с ЕГН ***** и И. А. Р. с ЕГН *****, двамата с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Бургас. ул. „Цар Симеон I“ № 102, ет.1, ап.2 - адвокат Тодор Досев, **да заплатят** по равно на В. Т. Т. с ЕГН ***** с постоянен адрес ***, със съдебен адрес гр. Варна, ул. „Ивайло“ № 1Б – адвокат Тодор Касобов, направените по делото съдебни разноски – всеки по **8250 лв.**

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд – Бургас в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Бургас: _____